

BRABERG

Västerum 1:39 Braberg tidigare Västerum 1:4 m.fl.

Tyrs Olufsson f.1630 ägde 1/2 mtl i Västerum. De första uppgifterna om honom i samband med byn är att han var kyrkvård från Västerum 1687. Han avled 1693. Därefter är änkan Harguel ägare till 1/8 mtl. och Lars Ingesson som var gift med dottern Sara var sedan ägare ett tjugotal år, men 1720 inträder sönerna Per och Erik som ägare till 1/4 mtl vardera.

Erik Tyrsson ägde den del som senare blev Brusaholm och Skärkullen och Per Tyrssons fjärdedel gick vidare till hans son Tyrs Pärsson f.1702. Efter hans död delades gården till tre tolfte delar. Hans äldste son Erik f.1732 Västerum 1:11 (Viktorssons.) den andra sonen Botvid f.1739 fick 1:9 (Henrikssons). Vid storskiftet 1777 ägdes den gården av änkan Brita

Andersdotter men övertogs senare av sonen Tyrs Botvidsson f.1766. Den yngste sonen Anders Tyrsson f.1648, fick 1:4 (Braberg). I början av 1800-talet sålde han 1:4 till sin svåger Petter Tyrsson i Brusaholm. Han köpte i stället 1/2 mtl Averum i Eds Capell som svågern var ägare till genom sitt giftermål med Anna-Stina Trysén. (Se Brusaholm).

Från 1802 till 1821 ägde Petter Tyrsson alltså två gårdar i byn, men när hans son Anders Pettersson gifte sig 1821 köpte han 1/12 mtl, 1:4 (Braberg).

Anders avled redan 1826 och hade som arvingar dottern Anna Stina och änkan Stina Jaensdotter. Änkan drev jordbruket ensam fram till 1830. Då gifte hon om sig med en av sönerna på Västerum 1:9, Botvid Tyrsson d.y. f.1800.

När det blev arvskifte efter Stina Jaensdotters förste svärfar Petter Tyrsson d. 1830 köpte Botvid och Stina en tredjedel av Brusaholm, som lades till Braberg. Nu blev det ombytta roller mellan gårdarna Brusaholm som tidigare varit 1/8 mtl blev 1/12 och Braberg 1/8, det är den storlek som gäller vid laga skiftet.

Botvid Tyrsson var ägare vid laga skiftet. Enligt skiftesprotokollet erbjöd hans sig att flytta ut sin gård till Grindhagen öster om Brusaholm på villkor att han fick sina marker i ett stycke utmed gränsen mot Långrådna. Efter laga skiftet hade Braberg 13,29 tunn. åker och 25 tunn. äng, samt 90,27 tunn. avrösningsjord.

Före laga skiftet låg mangårdsbyggnaden för 1:4 på tomt nr 8 uppe i byn, (nuv. Henrikssons tomt). Både mangårdsbyggnad och uthus betecknades vara i gott skick. Kostnaden för flyttning av uthuset finns redovisad i samband med uppgifter om laga skifte.

Nästa ägare till Braberg var Anders Petter Botvidsson. Han löste ut sin halvsystem från gården och blev ensam ägare när han gifte sig 1854.

År 1865 byggde han nya uthus loge, ladugård och häststall. Samma byggnad som finns kvar i dag. Ett utförligt byggnadskontrakt finnes i gamla handlingar. Viktor Svensson i Västerum var byggmästare.

Efter att Västerum 1:7 gått i handel några gånger och delats till 1:17 och 1:18 köpte A P Botvidsson den gården 1867. Nr 1:18 lades till Braberg och 1:17 kom till 1:8, när dottern Anna gifte sig med A.P. Svensson 1879. I samband med giftermålet fick hon den delen av sin far.

A.P. Botvidssons farbroder Anders Tyrsson som ägde 1:9 avled 1867, och efter ha varit utarrenderad några år, blev hans fastighet till salu. År 1872 köpte A P. Botvidsson också den gården. Han brukade alltsammans c.:a 1/4 mtl till sin bortgång 1886. Sambruket fortsatte i sterbhusets regi till 1895.

När dottern Augusta gifte sig med K.J. Ekman och fick hon övertaga Västerum 1:9 (Henrikssons).

Samma år gifte Karl-Johan Botvidsson sig med Helena Pettersson från Långrådna och köpte Braberg. Några år in på 1900-talet köpte han även Lövstad som hörde till Långrådna och den gården lades också till Braberg.

Carl-Johan Botvidsson avled ganska ung i magsår 1916. och hans äldste son Thore fick taga ansvaret för lantbruket.

Thore Botvidsson gifte sig 1921 med A.P.Svenssons dotter Mia Andersson och övertog Braberg. som han senare köpte. Redogörelse om jordbruket under 20- och 30-talet lämnas på annan plats.

Nästa generationsskifte kom på 1950-talet när Georg Botvidsson övertog Braberg efter sin fader. År 1960 köpte Lantbruksnämnden Västerum 1:8 och styckade gården som rationaliseringsobjekt. Då fick Braberg

ytterligare tillskott av mark och i samband därmed ändrades fastighetsbeteckningen från Västerum 1:9 m.fl. till Västerum 1:39.

Det har funnits många förtroendevalda i Västerum och det gäller särskilt släkten Tyrsson Botvidsson. Så länge Östra Ed var egen kommun fanns det representanter i olika kommunala organ.

Mest påfallande är dock det stora antalet kyrkvärdar i släkten.

Den första uppgiften vi har om Tyrs Olufsson i Västerum, är att han var kyrkvärd i Eds Capell 1687, två av hans söner var också kyrkvärdar. Släktled efter släktled har de varit kyrkvärdar i tio generationer utom en enda, Botvid Tyrsson f. 1739 var ej kyrkvärd men han dog vid 36 års ålder.

S.Hj.19990320.